

Утвърждавам:

Проф. д-р Ив: ~~ристова~~, дмн

ДИРЕКТОР на НЦЗПБ

06.04.2026 г.

ИНСТРУКЦИЯ ЗА СПАЗВАНЕ ПРАВИЛАТА ЗА ЕЛЕКТРОБЕЗОПАСНОСТ

I. Общи задължения на работещите

Всеки работещ е длъжен да се грижи за здравето и безопасността си, както и за здравето и безопасността на другите лица, пряко засегнати от неговата дейност, **в съответствие с квалификацията му и дадените от работодателя инструкции – чл. 33 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ)[1].**

Работникът или служителят е длъжен да **спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд**, утвърдени от работодателя и предвидени в нормативните актове – чл. 126, т. 6 от Кодекса на труда[2].

II. Изисквания относно обслужването на електрически уредби

Съгласно действащата нормативна уредба:

- **Електрическите уредби, съоръжения и инсталации се обслужват само от лица, притежаващи необходимата професионална подготовка, квалификация и правоспособност, включително съответната квалификационна група по електробезопасност – чл. 47, ал. 2 и чл. 200, ал. 2 от Наредба № 7 от 23.09.1999 г.[3][4].**
- **Техническата експлоатация, оперативното обслужване, ремонтите, превключванията и всякакви манипулации по електрообзавеждането с напрежение до 1000 V се извършват единствено от електротехнически персонал, отговарящ на изискванията за образование, медицинска годност и**

квалификационна група – чл. 6 от Правилника за безопасност и здраве при работа по електрообзавеждането с напрежение до 1000 V[5].

- **Оперативните превключвания и работите по електрически табла, разпределителни уредби и тоководещи части са недопустими за неелектротехнически персонал – чл. 55 и чл. 56 от същия правилник[6][7].**

III. Забрани за неелектротехнически персонал

На неелектротехническия персонал, включително административен, медицински, обслужващ и друг помощен персонал, **изрично се забранява:**

- отваряне на електрически табла, разпределителни касети и шкафове;
- сваляне, подмяна или манипулиране на предпазители;
- извършване на оперативни превключвания;
- допиране до тоководещи части, независимо дали съоръжението е под напрежение или не;
- извършване на каквито и да е действия по електрически уредби извън предоставените инструкции и извън обхвата на притежаваната квалификация.

Тези забрани произтичат пряко от правилата за електробезопасност и от задължението работодателят да не допуска до опасни зони лица без подходящо обучение и правоспособност – чл. 16, ал. 1, т. 7 ЗЗБУТ[8].

IV. Допустими действия при инцидентни и аварийни ситуации

При възникване на аварийна ситуация (включително риск от пожар), **единственото допустимо действие за неелектротехнически персонал, когато това е възможно и не създава опасност за живота и здравето, е:**

- **изключване на електрически уред чрез изваждане на щепсела от контакта, когато уредът е свързан чрез стандартно щепселно съединение – чл. 423, ал. 2 от Правилника за безопасност и здраве при работа по електрообзавеждането с напрежение до 1000 V[9].**

Всички други действия следва **незабавно** да бъдат възложени на компетентен електротехнически персонал или на съответните аварийни служби.

V. Отговорност и прилагане

Неспазването на горепосочените правила и забрани представлява нарушение на нормативните актове по здравословни и безопасни условия на труд и създава пряка и сериозна опасност за живота и здравето на работещите.

Настоящата инструкция следва да се използва като **разяснителен и задължителен вътрешен документ**, да бъде доведен до знанието на всички служители и да послужи като основание за прилагане и контрол по спазването на правилата за електробезопасност в НЦЗПБ.

Източници:

1. [член 33, ЗАКОН ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД]
2. [член 126, КОДЕКС НА ТРУДА]
3. [Член 47, НАРЕДБА № 7 ОТ 23 СЕПТЕМВРИ 1999 Г. ЗА МИНИМАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА РАБОТНИТЕ МЕСТА И ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ НА РАБОТНОТО ОБОРУДВАНЕ]
4. [Член 200, НАРЕДБА № 7 ОТ 23 СЕПТЕМВРИ 1999 Г. ЗА МИНИМАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА РАБОТНИТЕ МЕСТА И ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ НА РАБОТНОТО ОБОРУДВАНЕ]
5. [Член 6, ПРАВИЛНИК ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА ПО ЕЛЕКТРООБЗАВЕЖДАНЕТО С НАПРЕЖЕНИЕ ДО 1000 V]
6. [Член 55, ПРАВИЛНИК ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА ПО ЕЛЕКТРООБЗАВЕЖДАНЕТО С НАПРЕЖЕНИЕ ДО 1000 V]
7. [Член 56, ПРАВИЛНИК ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА ПО ЕЛЕКТРООБЗАВЕЖДАНЕТО С НАПРЕЖЕНИЕ ДО 1000 V]
8. [член 16, ЗАКОН ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД]
9. [Член 423, ПРАВИЛНИК ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА ПО ЕЛЕКТРООБЗАВЕЖДАНЕТО С НАПРЕЖЕНИЕ ДО 1000 V]

Разработил:

Росен Алексиев

Електромонтьор, НЦЗПБ